

การจัดการเชิงความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน ในชุมชนเกาะล้าน เพื่อการ
พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์อย่างยั่งยืน

Public Private and Third Sector Collaboration Management Towards Sustainable
Eco-tourism Development in Koh Laan

อุทิศ ชชาติชำนาญ

โครงการสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

6414880009@rmail.ru.ac.th

Utis Chatchumnan

Interdisciplinary projects for local development Master of Political Science Program, Faculty of Political
Science, Ramkhamhaeng University

Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University

6414880009@rmail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การจัดการเชิงความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนในชุมชนเกาะล้านเพื่อพัฒนาการ
ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีวัตถุประสงค์คือ

ข้อ1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ในเกาะล้านเป็นอย่างไร

ข้อ2 เพื่อศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของภาคีต่างๆอันเกี่ยวข้องกับสภาวะแวดล้อมบนเกาะล้านเป็นอย่างไร

ข้อ 3 เพื่อศึกษาหาแนวทางวางระบบการจัดการเชิงความร่วมมือภาครัฐ ภาคธุรกิจและเอกชน พัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์อย่างยั่งยืนได้อย่างไร

ข้อ 4 เพื่อศึกษาหาแนวทางจะสร้างเสริมการจัดการเชิงความร่วมมืออย่างไรทำให้เกิดความร่วมมือการมีส่วนร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์อย่างยั่งยืนได้และ ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชน ให้ทุกภาคส่วนเชื่อมโยงเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์อย่างยั่งยืนได้ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative method) ได้ใช้วิธีวิจัย 2 วิธี คือ ได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ทางวิชาการ บทความ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 คน ผ่านแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด

ผลการศึกษาพบว่า

ข้อ 1 ทำให้ได้เกิดองค์ความรู้ใหม่เชิงการจัดการความร่วมมือ ในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม ต้นไม้ประจำท้องถิ่นเช่น ต้นเทียนทะเลและ ต้นจันทน์ ถูกทำลายจนเหลือปริมาณน้อยลงทุกวันได้

ข้อ 2 ทำให้ทุกภาคส่วนร่วมกันจัดการปัญหาบริเวณชายหาดที่มีขยะตกค้าง และแหล่งดำน้ำรอบเกาะปะการังถูกทำลายจากนักท่องเที่ยวเข้ามาดำน้ำได้

ข้อ 3 ทำให้ทุกภาคส่วนร่วมจัดการความร่วมมือแก้ปัญหาการทิ้งน้ำเสียจากผู้ประกอบการท่องเที่ยวที่พักโรงแรมได้

ข้อ 4 ทำให้ทุกภาคส่วนจัดการเชิงความร่วมมือกันแก้ปัญหาเรื่องดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของชุมชน และ ทำให้ทุกภาคส่วนจัดการเชิงความร่วมมือแก้ปัญหาการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่เชื่อมโยง ระหว่างหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชน

คำสำคัญ การจัดการเชิงความร่วมมือ,การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน,การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์อย่างยั่งยืน

Abstract subject research public sector cooperation management Private and public sectors in Koh Laan communities to develop sustainable tourism There is a purpose

No. 1: to study how the problem affects the ecosystem in Koh Laan.

Item 2: To study the nature of the participation of various parties related to the environment on Koh Laan.

Article 3 To study and find ways to set up a management system based on public sector cooperation. public and private How can it be developed into sustainable ecotourism?

Article 4 to study and find ways to strengthen cooperative management and how to create cooperation and participation in activities that promote sustainable ecotourism; and Cooperation in the exchange of information between government agencies, the private sector and the public sector. enable all sectors to connect and access sustainable ecotourism information This research was a qualitative method. Two research methods were used: collecting data from academic papers, articles, research reports, theses related to the administration according to good governance principles. and in-depth interviews (In-depth Interview) for data collection It is a sample of 9 key informants through an open-ended interview.

The study found that

Article 1 has created a new body of knowledge in cooperation management. In managing environmental problems, tourist attraction resources are deteriorating. local trees such as The Thian Talay and Chan Pha trees were destroyed until the amount was reduced every day.

Article 2 allows all sectors to work together to manage the problem of the beach where garbage remains. And diving sites around coral islands are destroyed by tourists to dive.

Article 3 allows all sectors to cooperate in managing the problem of wastewater discharge from tourism operators staying at hotels.

Article 4 makes all sectors manage in a collaborative way to solve the problem of carrying out activities that promote participation of all sectors of the community and makes all sectors manage in a collaborative way to solve the exchange related information. between government agencies, the private sector and the public sector

Keywords Collaborative Management, Sustainable Tourism Development, Sustainable Ecotourism

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจที่สำคัญในประเทศไทย ทำให้มีรายได้เข้าประเทศ การท่องเที่ยวของประเทศไทย มีรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และเน้นความยั่งยืน มีการผสมผสานวัฒนธรรม ประเพณีภูมิปัญญาและความเป็นไทย เพื่อสร้างประสบการณ์ให้กับนักท่องเที่ยว ทำให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวกระจายไปยังภูมิภาคต่างๆ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวไทย ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว ในเมืองรองมากขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าว ซึ่งภาครัฐและเอกชน ได้มีมาตรการสนับสนุน และกระตุ้นการท่องเที่ยว จากนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยเฉพาะการท่องเที่ยวในเมืองรอง เพื่อกระจาย และสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน ส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวเมืองรอง ในปี 2564 มีอัตราเพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 24.91 ซึ่งมากกว่าปี 2563 ขณะนั้น การท่องเที่ยวในประเทศไทยหยุดชะงัก จากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 ส่งผลกระทบต่อภาคการท่องเที่ยวของไทยอย่างมาก โดยธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับภาคการท่องเที่ยว สูญเสียโอกาสในการสร้างรายได้ ส่งผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทยหยุดชะงัก สถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบัน 2565 สำหรับสถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้าไทย ในช่วงครึ่งปีแรก มีจำนวน 2.2 ล้านคน ผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยคาดการณ์ว่าในช่วงครึ่งหลังของปี 2565 ตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงธันวาคม ตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติ เดินทางเข้าประเทศไทย จะมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติประมาณ 7.5 ล้านคน สร้างรายได้ 4.03 แสนล้านบาท สำหรับสถานการณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดชลบุรีในปัจจุบันนั้น ปัจจุบันเศรษฐกิจกำลังฟื้นตัวดี โดยช่วงครึ่งปีแรกของปี 2565 ตามตัวเลขของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีนักท่องเที่ยวเข้ามาจังหวัดชลบุรีแล้ว 6 ล้านคน ในจำนวนนี้มีผู้เดินทางเข้าเมืองพัทยาถึง 80% เป็นชาวต่างชาติ 1 ล้านกว่าคน ปัจจัยหลักคือ รัฐบาลมีการยกเลิกมาตรการไทยแลนด์พาส ทำให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เริ่มทยอยเดินทางเข้ามามากขึ้น ส่วนใหญ่เป็นชาวอินเดีย อังกฤษ เวียดนามและเยอรมัน และยังเป็นช่วงวันหยุดยาวเทศกาล หรือวันหยุดเสาร์อาทิตย์ นักท่องเที่ยวเจริญทางเข้ามาเป็นจำนวนมาก จะกระจายอยู่ตามชายหาดทั่วไป ในช่วงกลางคืนก็จะอยู่โซน Walking Street เมืองพัทยามีเสน่ห์ที่มีความหลากหลายของการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเช่นเกาะล้าน ซึ่งนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติทั่วโลก นิยมเดินทางมาท่องเที่ยว เกาะล้านถือเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมสูงแห่งเมืองพัทยาละยกว้างได้ เพราะใครก็ตามจะมาเที่ยวพัทยาก็ต้องนึกถึงเกาะล้านเป็นอันดับแรกอยู่เสมอ ซึ่งพัทยายังไม่ไกลจากกรุงเทพฯ มากนัก จึงทำให้เดินทางมาเที่ยวได้อย่างสะดวก และสามารถท่องเที่ยวในสถานที่ใกล้เคียงได้อีกมากมาย เกาะล้านอยู่ห่างจากชายฝั่งพัทยาไปไม่ถึง 1 ชั่วโมง กลายเป็นสถานท่องเที่ยวยอดนิยม ในกลุ่มคนไทยตั้งแต่ในช่วง ที่การท่องเที่ยวกลับมาเปิดใหม่ ไม่ถึง 1 ปีที่ผ่านมา จากที่เคยเป็นสวรรค์ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่พัทยา ในวันนี้เกาะล้านต้อนรับคนไทยไม่ต่ำกว่าวันละ 6,000 คน ในวันปกติ และกว่า 20,000 คนในวันหยุด การท่องเที่ยวนับว่าเป็นเรื่องที่ดีในด้านรายได้ แต่ในทางกลับกัน ชาวเกาะล้านต้องพบเจอกับปัญหาต่างๆมากมาย หลายด้าน ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม ขยะล้นส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมลง และด้านสาธารณสุขไม่พอ น้ำประปาไม่พอ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ รายได้จากการท่องเที่ยวไม่ได้กระจายไปสู่ชุมชนอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะล้าน

และศึกษาแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อให้เกิดผลดีต่อคุณภาพชีวิตชาวชุมชนชาวเกาะล้าน อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ข้อ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ในเกาะล้านเป็นอย่างไร

ข้อ 2 เพื่อศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของภาคีต่างๆอันเกี่ยวข้องกับสภาวะแวดล้อมบนเกาะล้านเป็นอย่างไร

ข้อ 3 เพื่อศึกษาหาแนวทางวางระบบการจัดการเชิงความร่วมมือภาครัฐ ภาครัฐและเอกชน พัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์อย่างยั่งยืนได้อย่างไร

ข้อ 4 เพื่อศึกษาหาแนวทางจะสร้างเสริมการจัดการเชิงความร่วมมืออย่างไรทำให้เกิดความร่วมมือการมีส่วนร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์อย่างยั่งยืนได้และ ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชน ให้ทุกภาคส่วนเชื่อมโยงเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์อย่างยั่งยืนได้

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติสถานที่ท่องเที่ยวบนเกาะล้านแนวคิดเกี่ยวกับ การจัดการเชิงความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์อย่างยั่งยืน การจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ บนเกาะล้านอย่างยั่งยืนในอนาคต

ขอบเขตพื้นที่

เกาะล้านพัทยา อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 7 ตำบลนาเกลืออำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีพื้นที่เกาะ 5.6 ตารางกิโลเมตร

แหล่งท่องเที่ยวได้แก่ หาดตาแหวน หาดสังวาลย์ หาดทองกลาง หาดเทียน หาดนวล หาดแสม หาดตายาย

ขอบเขตประชากร

โดยเกาะลันมีประชากรที่พักอาศัยเป็นชุมชนชาวเกาะลัน จำนวน 2,958 คน

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1. เจ้าหน้าที่บุคลากรของรัฐ ได้แก่ นายกเมืองพัทยา รองนายกเมืองพัทยา ปลัดเมืองพัทยา
2. องค์กรภาคเอกชน ได้แก่ นายกสมาคมนักธุรกิจการท่องเที่ยวเมืองพัทยา นายกสมาคมแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดชลบุรี
3. ประชาชนทั่วไปและนักท่องเที่ยว ได้แก่ประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เกาะลัน และนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวบนเกาะลัน

ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลและลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อ 1 ทำให้ได้เกิดองค์ความรู้ใหม่เชิงการจัดการความร่วมมือ ในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม ต้นไม้ประจำท้องถิ่นเช่น ต้นเทียนทะเลและ ต้นจันทน์ ถูกทำลายจนเหลือปริมาณน้อยลงทุกวันได้

ข้อ 2 ทำให้ทุกภาคส่วนร่วมกันจัดการปัญหาบริเวณชายหาดที่มีขยะตกค้าง และแหล่งดำน้ำรอบเกาะปะการังถูกทำลายจากนักท่องเที่ยวเข้ามาดำน้ำได้

ข้อ 3 ทำให้ทุกภาคส่วนร่วมจัดการความร่วมมือแก้ปัญหาการทิ้งน้ำเสียจากผู้ประกอบการท่องเที่ยวที่พักโรงแรมได้

ข้อ 4 ทำให้ทุกภาคส่วนจัดการเชิงความร่วมมือกันแก้ปัญหาเรื่องดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของชุมชน และ ทำให้ทุกภาคส่วนจัดการเชิงความร่วมมือแก้ปัญหาการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่เชื่อมโยง ระหว่างหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชน

แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎี

ทฤษฎีด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์การ กล่าวถึงกระบวนการในการทำงานร่วมกัน ซึ่งมีอยู่ 3 ระดับคือ Cooperation coordination และ collaboration มักมีการใช้ปะปนกัน (Mattesich and Murray-close, 2001) มีความเห็นว่ากระบวนการทั้ง 3 นี้ มีความหมายที่แตกต่างกันและมีระดับความร่วมมือที่แตกต่างกันดังนี้ Corporation หมายถึงความสมัครใจในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อไปสู่เป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่งของบุคคล กลุ่มหรือองค์การที่เป็นเจ้าของกิจกรรมนั้น

โดยบุคคลกลุ่มหรือองค์การอื่นที่ให้ความร่วมมือไม่ต้องผูกพัน อย่างเป็นทางการต่อกัน มีลักษณะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว ไม่มีลักษณะต่อเนื่อง ส่วน coordination เป็นความร่วมมืออย่างเป็นทางการมากขึ้น โดยบุคคล กลุ่มหรือองค์การมาร่วมกันทำงานเพื่อให้กิจกรรมนั้น เป็นไปอย่างราบรื่นตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดเอาไว้ ในขณะที่การสร้างความร่วมมือแบบ collaboration มีความละเอียดอ่อนมากกว่ากล่าวคือเป็นการผนวกเอาองค์การอื่นๆตั้งแต่ 1องค์การขึ้นไปเข้ามาในระบบการสร้างความสัมพันธ์หรือระบบพันธมิตรที่มีเป้าหมายและเป็นทางการ หรือเป็นการบริหารที่ต้องมีพันธะสัญญาจากนั้นก็ยิ่งรวมถึงการยื่นความช่วยเหลือให้แก่กันและกัน Agranoff and Mcguire (2003) ยังได้กล่าวอีกว่า การสร้างร่วมมือแบบ collaboration อาจมีความเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ขึ้นอยู่กับการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อใช้ในการเจรจาตกลงซึ่งกันและกัน ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา การสร้างร่วมมือ collaboration ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการภาคสาธารณะ เหนือเช่นเดียวกับการบริหารจัดการภาคเอกชน ทั้งนี้เนื่องจากได้มีการตระหนักดีว่า การปฏิบัติงานเพื่อกระจายสินค้าและบริการสาธารณะต่างๆรวมทั้งเพื่อแก้ปัญหาที่สังคมต้องเผชิญอยู่ ล้วนไม่สามารถถูกจำกัดอยู่ในขอบเขตความรับผิดชอบของคนเพียงคนเดียว หรือองค์การเพียงองค์การเดียวได้อีกต่อไป เนื่องจากสภาพแวดล้อมของหน่วยงานรอบข้างกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ตลอดจนทวีความซับซ้อนยิ่งขึ้นเกินกว่าที่ศักยภาพของคนเพียงคนเดียวหรือองค์การเพียงองค์การเดียวจะยืนหยัดต่อสู้ได้เพียงลำพัง ทั้งนี้จึงได้มีการนำเสนอแนวคิดการสร้างร่วมมือ collaboration ขึ้น โดยคาดหวังให้มีการนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางและเครื่องมือให้แก่การบริหารจัดการสมัยใหม่ (Agranoff , 2006)

(ศิริทิพย์ ศรีสว่างวงศ์ ปิยะนุช เงินคล้าย, 2564) ได้ให้ความหมายลักษณะความร่วมมือไว้ดังนี้ ภาคเอกชนมีส่วนร่วมโดยสมัครใจ ภาครัฐเป็นฝ่ายกำหนดนโยบายลักษณะ Top-Dow ใช้ทรัพยากรแบบพึ่งพากันเช่นบุคลากรข้อมูลข่าวสาร มุ่งประโยชน์ร่วมกัน

(พระมหาจักรกฤษ ทินนปัญญา , 2562) ได้ให้ความหมายความร่วมมือไว้ว่า หมายถึงการสร้างความสัมพันธ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย ที่ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดและไว้วางใจกัน ทั้งกับชุมชนรัฐบาลบริษัทร่วมทุนและลูกค้า เพื่อร่วมส่งเสริมเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชน

(Robbins and Finley ,1998) ให้ความหมายของความร่วมมือในการทำงาน โดยเน้นความสำคัญว่าทุกฝ่ายจะให้การช่วยเหลือกัน เพื่อให้ได้ประโยชน์ร่วมกันและสามารถทำให้ทีมคงอยู่ได้เพื่อรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน

(Wood and Grey, 1991) กล่าวว่าความร่วมมือเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเมื่อ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงสร้างหน้าที่กฎเกณฑ์การปฏิบัติงานร่วมกันโดยสรุปได้ว่าผู้ที่เข้าร่วมมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการที่สุด แต่ละฝ่ายยอมรับในการมีผู้นำร่วมกัน เป็นความร่วมมือที่หวังผลระยะยาวมีส่วนร่วมทุกกระบวนการตั้งแต่การวางแผนการปฏิบัติงานและการประมวลผลยอมรับความเสี่ยงและผลที่เกิดขึ้นร่วมกันใช้ทรัพยากรร่วมกันโดยความร่วมมือจะเกิดจากความร่วมมือของทุกๆฝ่ายในการดำเนินกิจกรรม โดยสิ่งสำคัญก็คือมีการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูลการร่วมมือกันแก้ปัญหา และการตัดสินใจร่วมกัน และจากการศึกษางานวิจัยของ พิฑูล ทองฉิม,ศศิวิมล สุขบท ได้สรุปแนวคิดการจัดการความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว โดยชุมชนเกาะลันตาจังหวัดกระบี่สรุปได้ว่าแนวคิดการจัดการความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน รวมถึงชุมชนท้องถิ่น ต้องอาศัยกระบวนการจัดการที่ประกอบด้วยกิจกรรม 4 กิจกรรมได้แก่ การวางแผนการจัดการองค์การ ชี้นำหรือการสั่งการและการควบคุมองค์การ เพื่อให้การจัดการบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

(พิเชษฐ สุวีสดี , 2547 : 45) กล่าวว่า หมายถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลสนับสนุนซึ่งกันและกัน อาจเป็นเพราะต้องมีหน้าที่หรือมีส่วนเกี่ยวข้อง หรือถูกบังคับ หรือมีจิตสำนึกที่จะร่วมมือรับผิดชอบต่อให้เกิดความสำเร็จ ด้วยกิจกรรมดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อตนเองสังคมส่วนรวมและประเทศชาติทั้งทางตรงและทางอ้อม

(ประเวศ วะสี 2536 :10-12) เสนอแนวคิดของการร่วมมือในลักษณะของเบญจภาคี กล่าวคือ ทำงานแบบมีหุ้นส่วนในการพัฒนาระหว่างห้าฝ่ายคือชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการราชการและธุรกิจซึ่งความร่วมมือระหว่างฝ่ายต่างๆถือเป็นหัวใจของการพัฒนาโดยภายใต้ความร่วมมือดังกล่าวเสนอแนะว่าควรเรียนรู้และพัฒนาจากการปฏิบัติงานร่วมกันขององค์การอนามัยโลก(WHO 1978 : 52) ได้เสนอรูปแบบของความร่วมมือที่ถือว่าเป็นรูปแบบที่แท้จริง ต้องประกอบด้วยกระบวนการสี่ขั้นตอน ได้แก่การวางแผน คือการร่วมมือในการวิเคราะห์ปัญหาระบุปัญหา จัดลำดับความสำคัญตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีการติดตามและประเมินผลและการตัดสินใจดำเนินกิจกรรม คือต้องร่วมมือในการจัดการและบริหาร การใช้ทรัพยากรมีความรับผิดชอบในการจัดสรร ควบคุมทางการเงินและการบริการ ใช้ประโยชน์ คือต้องมีความสามารถในการนำกิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับพึ่งตนเองและการควบคุมทางสังคมและการได้รับประโยชน์เป็นการร่วมมือที่ต้องได้รับผลแจกจ่ายผลประโยชน์จากชุมชนในพื้นที่ที่เท่ากัน ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ส่วนตัวในสังคมหรือวัตถุก็ได้ การศึกษาทฤษฎีและแนวคิดต่างๆจึงพอสรุปได้ว่า การสร้างความร่วมมือ แบบ Collaboration มีลักษณะความร่วมมือตั้งแต่ 1 องค์กรขึ้นไป เข้ามามีส่วนร่วมโดยสมัครใจใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อรักษาผลประโยชน์ร่วมกันซึ่งทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ด้วยกันทั้งหมด สร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดสนิทสนมช่วยเหลือเกื้อกูลกันที่ก่อประโยชน์ให้กับทุกฝ่าย ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลสนับสนุนซึ่งกันและกันตลอดจนมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกัน กำหนดเป็นเป้าหมายเดียวกันมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันและกัน ตกลงใจตัดสินใจร่วมกันวางแผนงานตกลงร่วมกันรับผิดชอบต่อการกระทำด้วยกัน เปรียบเหมือนให้ทุกภาคส่วนรวมเป็นชุมชนที่เข้มแข็งเพื่อดำเนินกิจกรรมร่วมกัน มีความสามัคคีมุ่งไปสู่จุดหมายอย่างเดียวกัน มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์การปฏิบัติงานร่วมกัน ทำงานแบบเป็นหุ้นส่วน ตามลักษณะ โมเดล 4 P ประกอบด้วย ภาครัฐ (Public) ภาคเอกชน (Private) ภาคประชาชน (People) และการมีหุ้นส่วนร่วม (Partnership ตามรูปแบบความร่วมมือ 4 ขั้นตอนขององค์การอนามัยโลก(WHO)

1. model 4 p แนวความคิดนี้เกิดจากหลักการนำกรอบแนวความคิดตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)โดยมีหลักการมีส่วนร่วม(Participation) ที่ให้ภาครัฐ (Puplic) ภาคเอกชน (Private) ภาคประชาชน (People) และการมีหุ้นส่วนร่วม (Partnership) ร่วมกันมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวก็คือความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนในการดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่กำหนด

2. การพัฒนาการท่องเที่ยว Tourism Development

ความหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยว

การพัฒนาการท่องเที่ยว หมายถึง กระบวนการที่นำทรัพยากรทุกด้าน ทั้งกำลังคน กำลังเงิน ทรัพยากรการท่องเที่ยวและระยะเวลา เข้าสู่กระบวนการวางแผน เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวดำเนินไปอย่างถูกต้องทิศทาง และมีความเหมาะสมกับกระแสของโลก (ศรีญา วรากุลวิทย์, ม.ป.ป., หน้า 329)

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการปรับปรุงและ เสริมแต่งแหล่งท่องเที่ยวจากสภาพเดิม ไปสู่สภาพใหม่ที่ดีกว่า ตามความต้องการของนักท่องเที่ยว (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548, หน้า 198)

3.การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน Sustainable Tourism Development

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อีกรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวที่เป็นแนวทางที่ช่วยให้การท่องเที่ยวพัฒนาไปสู่การ

ท่องเที่ยวที่ยั่งยืนก็คือ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เป็นการท่องเที่ยวแนวอนุรักษ์ เช่นกัน

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ Ecotourism ถือเป็นทางเลือกที่มีความเหมาะสมในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในเชิงวิทยาศาสตร์ เพราะเป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยว ที่มุ่งให้เกิดการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว และ ทรัพยากรต่างๆ โดยเฉพาะระบบนิเวศ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จึงเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Conservation tourism) ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น ยังเป็นทางหนึ่งของการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วย

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศคือ การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปยังแหล่งธรรมชาติ และแหล่ง วัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ มีการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม สร้างบรรยากาศของการศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม พร้อมให้ ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม กับทุกภาคส่วน ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ร่วมกันเพื่อเพิ่มพูนคุณภาพชีวิตแหล่งธรรมชาติ รวมทั้ง แหล่งวัฒนธรรมอย่างมีความรับผิดชอบ โดยไม่ก่อให้เกิดการรบกวนหรือทำความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม และมีวัตถุประสงค์อย่างมุ่งมั่นเพื่อขึ้นชมศึกษาเรียนรู้และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพพืชพรรณและสัตว์ป่า ตลอดจนทรัพยากร ลักษณะวัฒนธรรมที่ปรากฏในแหล่งธรรมชาตินั้น อีกทั้งช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้การ อนุรักษ์ ปกป้องรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น ด้วยแนวคิดพื้นฐานการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ (อ้างอิงข้อมูลจากเว็บไซต์ ความหมายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ Ecotourism IPBK)การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็น รูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยว ที่มุ่งให้เกิดการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและ ของแหล่งท่องเที่ยวและทรัพยากรต่างๆ โดยเฉพาะ ระบบนิเวศของแหล่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

4.การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ราชบัณฑิตสถาน (จุลสารการท่องเที่ยว, 2545:11) ได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สรุปได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและ แหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศสิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการ เรียนรู้ร่วมกับของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อมุ่งให้เกิด จิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

ลินด์์ สโรบล ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สรุปได้ว่าการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประกอบด้วย องค์ประกอบ4องค์ประกอบคือ

3.1 องค์ประกอบด้านพื้นที่

เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องเนื่องกับธรรมชาติเป็นหลัก มีแหล่งท่องเที่ยว ธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น(Identity or Authentic or Endemic or Unique) ทั้งนี้รวมถึงแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ ในพื้นที่ของแหล่งนั้น ดังนั้น องค์ประกอบด้านพื้นที่จึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีพื้นฐานอยู่กับธรรมชาติ (Nature-based Tourism) เป็นสำคัญ หรืออาจเรียกว่าเป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเกี่ยวกับระบบนิเวศ (Ecological-based Tourism)

3.2 องค์ประกอบด้านการจัดการ

เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมมีการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและการจัดการมลพิษและควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขตจึงเป็นการท่องเที่ยวที่มี การจัดการอย่างยั่งยืน (Sustainably Managed Tourism)

3.3 องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ

เป็นการท่องเที่ยวที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้โดยมีการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องทั้งต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่นและ ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการท่องเที่ยวสิ่งแวดล้อมศึกษา (Environmental Education-based Tourism)

3.4 องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม

เป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น (Involvement of community or People participation) ที่มีส่วนร่วมเกือบตลอดกระบวนการเพื่อก่อให้เกิด ผลประโยชน์ต่อท้องถิ่นโดยประโยชน์ต่อท้องถิ่นที่ได้หมายความรวมถึงการกระจายรายได้การยกระดับคุณภาพชีวิต และการได้รับผลตอบแทน เพื่อกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วย และในที่สุดแล้วท้องถิ่นมีส่วนในการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ ท้องถิ่น ในที่เริ่มต้นจากประชาชนในระดับรากหญ้าจนถึงการปกครองท้องถิ่นและอาจรวมการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องจึงเป็นการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน(Community participation)

นิยามและความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับ

การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ไว้ดังนี้

The Common wealth Department of Tourism ให้ความหมายว่าเป็นการท่องเที่ยวธรรมชาติที่ครอบคลุมถึง สาระด้านการศึกษา การเข้าใจธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการจัดการเพื่อรักษาระบบนิเวศให้ยั่งยืน ครอบคลุมถึง ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น การปันผลประโยชน์ ต่างๆ กลับสู่ชุมชนท้องถิ่นและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

The Ecotourism Society กล่าวว่า การเดินทางไปเยือนแหล่งธรรมชาติโดยมี วัตถุประสงค์ เพื่อการเรียนรู้ถึง วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ด้วยความระมัดระวังไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือทำลายคุณค่าของระบบนิเวศและใน ขณะเดียวกันก็ช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเกิดประโยชน์ต่อประชาชนท้องถิ่น

Ceballos Lascurain กล่าวว่าเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไป ยังแหล่งธรรมชาติโดย ไม่ให้เกิดการรบกวนหรือทำความเสียหายแก่ธรรมชาติแต่มีวัตถุประสงค์ เพื่อชื่นชม ศึกษาเรียนรู้ และเพลิดเพลินไปกับ ทัศนียภาพ พืชพรรณ และสัตว์ป่าตลอดจนลักษณะ ทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในแหล่งธรรมชาติเหล่านั้น

Elizabeth Boo ให้ความหมายว่าการท่องเที่ยวแบบอิงธรรมชาติที่เอื้อประโยชน์ต่อการ อนุรักษ์ อันเนื่องมาจากการ มีเงินทุนสำหรับการปกป้องดูแลรักษาพื้นที่ที่มีการสร้างงานให้กับ ชุมชน หรือท้องถิ่น พร้อมทั้งให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึก ด้านสิ่งแวดล้อม

จากความหมายข้างต้น สรุปความได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หมายถึงการท่องเที่ยว รูปแบบหนึ่ง ที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปยังแหล่งธรรมชาติ และแหล่งวัฒนธรรมอย่างมีความรับผิดชอบ โดยไม่ก่อให้เกิดการรบกวนหรือทำความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม แต่มีวัตถุประสงค์ อย่างมุ่งมั่นเพื่อชื่นชม ศึกษา เรียนรู้และเพลิดเพลินไปกับ ทัศนียภาพ พืชพรรณ ลักษณะทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในแหล่งธรรมชาตินั้น อีกทั้งช่วยสร้างโอกาสทาง เศรษฐกิจที่ส่งผลให้ การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกิดประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่นด้วยแนวคิดพื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์

แนวคิดพื้นฐานและหลักของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (๒๕๓๙) ได้กล่าวถึงแนวคิด พื้นฐานและหลักการของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไว้ดังนี้

1. เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติรวมถึงแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ซึ่งมีความเป็นเอกลักษณ์ เฉพาะถิ่นและทรงคุณค่าในพื้นที่

2. เป็นการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบมีการจัดการอย่างยั่งยืน ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบ หรือส่งผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมค่อนข้างต่ำ และช่วยส่งเสริมการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวตลอดไป

3.เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้และการให้การศึกษาเกี่ยวกับระบบนิเวศและ สิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มพูน ความรู้ ความประทับใจ และประสบการณ์ที่มีคุณค่าเพื่อสร้างความตระหนักและจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่นตลอดจน ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

4.เป็นการท่องเที่ยวที่นำไปสู่การกระจายรายได้ท้องถิ่นในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศโดย คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในภาคบริการต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น มากกว่าการท่องเที่ยวที่เคยส่งเสริมกันมาแต่อดีต

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีความแตกต่างอย่างชัดเจนจากการ ท่องเที่ยวทั่วไป กล่าวคือ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มุ่งเน้นในด้านการท่องเที่ยวควบคู่กับการดูแล รักษาและคงไว้ซึ่งคุณภาพสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว การเพิ่มพูนประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้แก่นักท่องเที่ยว การพัฒนาจิตสำนึกและความเข้าใจของนักท่องเที่ยวในการทำคุณประโยชน์ให้แก่สิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ และการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชุมชนที่แหล่งท่องเที่ยวตั้งนอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่น่าสนใจ ของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมที่ปรากฏในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อเปิดโอกาสให้มีการศึกษาเรียนรู้และสร้างความพึงพอใจเกี่ยวกับความหลากหลายและวิวัฒนาการทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนเหล่านั้นด้วย

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การพัฒนาการท่องเที่ยวทำให้การท่องเที่ยวของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ในช่วงเวลา 3 ทศวรรษที่ผ่านมา และจะเจริญเติบโตต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง การท่องเที่ยวนับเป็น อุตสาหกรรมที่สร้างรายได้อย่างมหาศาลให้แก่ประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศไทยเรามีรายได้ ที่เป็นเงินตราต่างประเทศจากการท่องเที่ยวเป็นอันดับหนึ่ง มาตั้งแต่ พ.ศ.2525 จนถึงปัจจุบัน แต่การเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวเจริญเติบโตอย่างมีขอบเขต เพื่อเป็นหลักประกันว่าการท่องเที่ยว จะสร้างรายได้ และในขณะเดียวกันก็ช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหรือกระทบต่อสภาพแวดล้อมให้น้อยที่สุด มิฉะนั้นการท่องเที่ยวก็จะถูกทำลายไม่สามารถเป็นอุตสาหกรรมที่ยั่งยืนอีกต่อไป ในปัจจุบันมีกระแส เรียกร้องให้อนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวทวีความรุนแรงและต่อเนื่อง มีการโจมตีการท่องเที่ยวว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อผลเสียต่อสภาพแวดล้อม ทั้งของแหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรมชุมชน จึงเกิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism) ขึ้นมา

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หมายถึง การท่องเที่ยวที่ ก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจ โดยการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การ ท่องเที่ยวมีความมั่นคงยั่งยืนอยู่คู่สังคมมนุษย์ และก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ฉะนั้น แนวคิดของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จึงไม่ใช่เพียงการท่องเที่ยวเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ที่มุ่งเสนอขายสินค้า หรือบริการทางการท่องเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างเดียว หากยังมุ่งประสานผลประโยชน์ทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรมอีกด้วย จึงนับได้ว่าการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนให้การท่องเที่ยวพัฒนาไปอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ สามารถสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ และสร้างความพอใจ ให้แก่ประชาชนเจ้าของท้องถิ่น ในขณะเดียวกันก็ปกป้องรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม ทางการท่องเที่ยวให้คงอยู่คู่สังคมมนุษย์นานที่สุดเท่าที่จะนานได้

จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีจุดมุ่งหมายหลักในการสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นระหว่าง กระแสการพัฒนาทางเศรษฐกิจกับกระแสอนุรักษ์ จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยกันส่งเสริมเพื่อให้ การท่องเที่ยวบรรลุจุดมุ่งหมาย ดังกล่าว

ทั้งนี้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือสนับสนุนส่งเสริมจากทุกฝ่าย ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายเอกชน และฝ่ายนักท่องเที่ยวเอง ซึ่งทั้ง 3 ฝ่าย ต่างก็มีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ดังต่อไปนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพทชาย เพ็ชรเจริญ และ ญัฐพงศ์ พันธุ์น้อย (2564) : แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในพื้นที่อนุรักษ์ชุมชนประวัติศาสตร์: กรณีศึกษาชุมชนอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม : ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนอัมพวาให้ความสำคัญต่อบังคับส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไปในทิศทางที่แตกต่างกันโดยภาคประชาชนและหน่วยงานภาครัฐให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านคุณภาพ ชีวิตของชุมชน และนโยบายการบริหารจัดการและส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นหลัก ในขณะที่นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญรวมถึง ภาคเอกชนจะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านมูลค่าทางเศรษฐกิจและโอกาสในการจ้างงาน และผู้เยี่ยมเยือนจะให้ความสำคัญกับ ปัจจัยด้านความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ดีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่ามาตรการส่งเสริมการพัฒนา เช่น การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีกับธุรกิจการค้าบริการ และการสนับสนุนงบประมาณเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวจะเป็นมาตรการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน นอกจากนี้การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินการจากทุกภาคส่วนและการบังคับใช้กฎหมายและติดตามประเมินผลการ พัฒนาอย่างเข้มงวดจะเป็นกลยุทธ์สำคัญที่สามารถผลักดันให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นายสุชาติ อินกล้า (2560) : การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ชุมชนหอยสตาร์ ตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง : ผลการศึกษาพบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน สรุปได้ว่ารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่คนในท้องถิ่นได้รับประโยชน์ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยร้อยละ 97 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 2.5 ไม่แน่ใจร้อยละ 0.5 รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นด้วยร้อยละ 94.5 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 5 ไม่แน่ใจร้อยละ 3

นายอิทธิพล โกมล (2553) : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : กรณีศึกษา บ้านวังน้ำมอก จังหวัดหนองคาย : รูปแบบของการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่า เกิดการรวมกลุ่มโฮมสเตย์ โดย อาศัยทุนทางสังคมที่เป็นจุดขาย อันได้แก่ ทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน โดยให้นักท่องเที่ยวได้เข้าพักอาศัยและเก็บค่าที่พักและค่าตอบแทนตามความเหมาะสม เพื่อให้กลุ่มตั้งอยู่ได้อย่างยั่งยืน ชุมชนมีส่วนร่วมต่อกระบวนการตั้งแต่การรับรอง การลงทะเบียน การบายศรีสู่ขวัญต้อนรับ การร่วม กิจกรรมท่องเที่ยวตามที่กำหนดไว้ ส่งผลให้ชุมชนมีรายได้ และตระหนักเห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ เกิดความรู้สึกหวงแหนและต้องการอนุรักษ์ไว้ ชุมชนมีอาชีพ รายได้ และเกิด ความเข้มแข็ง สำหรับแนวทางการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ควรดำเนินการใน ๓ ด้าน คือด้านที่พักอาศัย ควรมีการปรับปรุงห้องสุขา และจัดหาที่ทิ้งขยะ ให้ดีขึ้น ด้านสถานที่ท่องเที่ยวและ บริการ ควรจัดทำป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่ต่าง ๆ ให้ชัดเจน และควรมีการเพิ่มบริการด้าน การนวดแผนโบราณ นวดสปา และด้านบุคลากร ควรมีการจัดอบรมหรือประชุมให้ความรู้เรื่อง การ จัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการการท่องเที่ยว เชิงนิเวศอย่าง

เป็นระบบ ต่อเนื่อง และเกิดความยั่งยืน นอกจากนี้ ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้กับกลุ่มเด็กและเยาวชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมกับชุมชนกับการจัดการท่องเที่ยวดังกล่าว เพราะเด็กจะได้ สืบทอดการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นี้ต่อไป

กรอบแนวคิด

ข้อ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ในเกาะล้านเป็นอย่างไร

ข้อ 2 เพื่อศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของภาคีต่างๆอันเกี่ยวข้องกับสภาวะแวดล้อมบนเกาะล้านเป็นอย่างไร

ข้อ 3 เพื่อศึกษาหาแนวทางวางระบบการจัดการเชิงความร่วมมือภาครัฐ ภาครัฐและเอกชน พัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์อย่างยั่งยืนได้อย่างไร

ข้อ 4 เพื่อศึกษาหาแนวทางจะสร้างเสริมการจัดการเชิงความร่วมมืออย่างไรทำให้เกิดความร่วมมือการมีส่วนร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์อย่างยั่งยืนได้และ ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชน ให้ทุกภาคส่วนเชื่อมโยงเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์อย่างยั่งยืนได้

บทบาทของรัฐบาลในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1. รัฐบาลควรทำการศึกษาวิจัยถึงผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนแม่บทส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างจริงจัง โดยคำนึงถึง 2 ด้านพร้อมกันไป คือ ด้านความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว และด้านการ ป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว

2. รัฐบาลควรร่วมมือกับธุรกิจการท่องเที่ยวภาคเอกชนในการส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มากขึ้น โดยจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากขึ้น โดยจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีภาคเอกชนเข้าร่วมด้วย

3. รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการศึกษาและปลูกฝังจิตสำนึกของคนในชาติต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ โดยแทรกการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไว้ในหลักสูตรทุกระดับ และสนับสนุนให้เปิด หลักสูตรการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขึ้นในระดับอุดมศึกษา

4. รัฐบาลควรออกกฎหมายในการควบคุมดูแลผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวและนำกฎหมาย มาใช้อย่างเคร่งครัด เพื่อเป็นหลักประกันในด้านความสงบเรียบร้อย และสุนทรียภาพของทรัพยากรทางการท่องเที่ยว

5. รัฐบาลควรกำหนดมาตรฐานการออกแบบก่อสร้าง พร้อมทั้งระบบตรวจสอบขีดความสามารถ ในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) ของแต่ละพื้นที่การท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ และมีมาตรการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ด้วย

บทบาทของเอกชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1. ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวและประชาชนเจ้าของท้องถิ่น ควรมีจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากร การท่องเที่ยวอย่างหวงแหนในคุณค่า
2. ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ควรดูแลไม่ให้เกิดผลกระทบทางด้านลบต่อการท่องเที่ยว เช่น การลดมลพิษจากการขนส่ง การติดตั้งเครื่องบำบัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพในธุรกิจโรงแรมหรือภัตตาคาร เป็นต้น
3. ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ควรมีโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตลอดจนให้ คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ เพื่อลดผลกระทบที่อาจมีต่อสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น
4. ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ควรหมั่นตรวจสอบ และประเมินผลเกี่ยวกับการรักษาสภาพแวดล้อม ในหน่วยงานต่าง ๆ ภายในธุรกิจของตนเองอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะระบบกำจัดขยะและน้ำเสีย
5. ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวและประชาชนเจ้าของท้องถิ่น ควรให้ความร่วมมือกับภาครัฐ ในการสนับสนุนโครงการ หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

บทบาทของนักท่องเที่ยวในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1. นักท่องเที่ยวควรเลือกใช้บริการของผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวที่แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือ สนับสนุนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
2. นักท่องเที่ยวควรท่องเที่ยวอย่างมีจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม โดยไม่ทำลายทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ทั้งที่รู้และรู้เท่าไม่ถึงการณ์ พร้อมทั้งระมัดระวังพฤติกรรมที่อาจมีผลเสียต่อวัฒนธรรมและ สิ่งแวดล้อมท้องถิ่นนั้น ๆ
3. นักท่องเที่ยวควรปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ และข้อแนะนำของแหล่งท่องเที่ยวที่ไปท่องเที่ยวอย่าง เคารงครัด และควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวนั้นล่วงหน้า เพื่อจะได้ช่วยอนุรักษ์ ให้คงอยู่คู่การท่องเที่ยวให้นานที่สุดเท่าที่จะนานได้
4. นักท่องเที่ยวควรงดซื้อสินค้าหรือบริการที่ทำลายนิเวศวิทยาและวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้น เช่น สัตว์ป่า โบราณวัตถุ ปะการัง เป็นต้น
5. นักท่องเที่ยวควรให้ความร่วมมือกับรัฐบาลและผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวในโครงการหรือกิจกรรม ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้ท้องถิ่นที่ไปท่องเที่ยว

ระเบียบวิธีวิจัย /วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่เกาะล้านพัทยา จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่เกาะล้านพัทยา จังหวัดชลบุรีและเพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่เกาะล้านพัทยา จังหวัดชลบุรี มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. พื้นที่และกลุ่มเป้าหมายการวิจัย

พื้นที่ในการวิจัยนี้ดำเนินการในพื้นที่เกาะล้านพัทยา จังหวัดชลบุรีเพื่อดำเนินการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่เกาะล้านพัทยา จังหวัดชลบุรีและเพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่เกาะล้านพัทยา และการวิจัยนี้ได้กำหนด ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (Methodology) โดยเป็นกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร และการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research) โดยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participant Observation) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้คำถามแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured) มีลักษณะสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัย หรือกระบวนการวิจัย ผู้วิจัยได้นำวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพมาใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ

ภาครัฐ 2 คน ประกอบด้วย

- (1) นายกเมืองพัทยา 1 คน
- (2) รองนายกเมืองพัทยา 1 คน

ภาคเอกชน 2 คน ประกอบด้วย

- (1) นายกสมาคมผู้ประกอบการท่องเที่ยวเมืองพัทยา 1 คน
- (2) นายกสมาคมแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดชลบุรี 1 คน

ภาคประชาชน จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

- (1) ประชาชนชุมชนเกาะล้าน 3 คน
- (2) นักท่องเที่ยว 2 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

โดยการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random)

เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการและเป็นข้อมูลที่จะใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (Review Data) และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data)

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (Review Data)

3.1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการศึกษาจากหนังสือเอกสารบทความ แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการสร้างเครื่องมือวิจัยให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ศึกษาวิธีการสร้างคำถามในการสัมภาษณ์จากเอกสารงานวิจัย เพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหา จะได้มีความชัดเจนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data)

3.2.1 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยใช้คำถามแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured) ก่อนเริ่มการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะบอกถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบ เพื่อจะได้มีความเข้าใจตรงกัน และเปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์สามารถตอบคำถามได้อย่างอิสระ เปิดกว้างทางความคิด สามารถแสดงทัศนคติและความต้องการของตนเองได้อย่างเต็มที่

3.2.2 ในระหว่างการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์บันทึกข้อมูล บันทึกภาพ จดบันทึก และใช้เครื่องบันทึกเสียง เพื่อความสะดวกในการที่จะกลับมาฟังข้อมูลอีกครั้งในกรณีที่จดบันทึกไม่ทันและใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการทำวิจัย ซึ่งระหว่างการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะใช้วิธีการเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผู้ช่วยผู้วิจัยจะทำการถ่ายรูปเก็บภาพบรรยากาศโดยรอบไว้ด้วย

3.2.3 ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้นำมาทำการบันทึกและถอดเทปสำหรับใช้เป็นข้อมูล เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และตรวจสอบว่าได้ข้อมูลมาครบถ้วนหรือไม่ ถ้ามีข้อมูลในประเด็นใดขาดตกบกพร่องจะได้นำไปสัมภาษณ์ในครั้งต่อไป

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลและลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่องการจัดการเชิงความร่วมมือ ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนในชุมชนเกาะล้านเพื่อการพัฒนากท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน ซึ่งในครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูล (Content Analysis) และการสังเคราะห์ข้อมูล (Synthesis) ร่วมกันกับข้อมูลที่เป็นบทสัมภาษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบวัตถุประสงค์ ด้วยการใช้ข้อมูลทุติยภูมิและปฐมภูมิ โดยการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับบริบทงานวิจัยเกาะล้าน นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและแจกแบบสัมภาษณ์ให้กับกลุ่ม

ตัวอย่าง 9 คน การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง เป็นการเลือกกลุ่มโดยการพิจารณาและการตัดสินใจของผู้วิจัยเอง ลักษณะของกลุ่มที่เลือกเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ ของผู้ทำวิจัย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ มีดังนี้ นายกเมืองพัทยา รองนายกเมืองพัทยา นายกสมาคมนักธุรกิจการท่องเที่ยวเมืองพัทยา นายกสมาคมแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดชลบุรี ประชาชนชุมชนเกาะล้านและนักท่องเที่ยว

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 คำถามในการศึกษา

และนำมาเสนอตามหัวข้อได้เรียบเรียงข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ สรุปต่อไป ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ ดังนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์รายละเอียด จากบทสัมภาษณ์และข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่การศึกษา ที่เกี่ยวข้องบริบท แหล่งท่องเที่ยวเกาะล้าน กลุ่มเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน นักท่องเที่ยว รายละเอียดการสัมภาษณ์ดังปรากฏดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของ บุคลากรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ตามกรอบวัตถุประสงค์ดังนี้

ข้อ1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาผลกระทบต่อระบบนิเวศในเกาะล้านเป็นอย่างไร

จากการศึกษาสภาพปัญหาผลกระทบต่อระบบนิเวศ ในเกาะล้าน พบว่าปัญหาสำคัญที่ประชาชนและนักท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะล้านประสบ ประกอบไปด้วยปัญหาด้านขยะ ปัญหาขยะทะเลและขยะตกค้าง ปัญหาความล่าช้าในการดำเนินโครงการกำจัดขยะ และปัญหานโยบายการจัดการขยะขาดความต่อเนื่อง ดังคำสัมภาษณ์ดังประชาชนตัวแทนชาวเกาะล้าน ตำแหน่งสมาชิกสภาเมืองพัทยา เขต 3 เกาะล้าน ปัญหาด้านการบำบัดน้ำเสีย การปล่อยน้ำเสีย ลงสู่ทะเล ปัญหาทรัพยากรต้นไม้ถูกทำลาย เช่นต้นเทียนทะเล ต้นจันทน์ เป็นต้น

ข้อ 2 เพื่อศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของภาคีต่างๆอันเกี่ยวข้องกับสภาวะแวดล้อมบนเกาะล้านเป็นอย่างไร

ตามที่ได้ศึกษาการสร้างความร่วมมือ แบบ Collaboration มีลักษณะความร่วมมือตั้งแต่ 1 องค์การขึ้นไป เข้ามามีส่วนร่วม โดยสมัครใจใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อรักษาผลประโยชน์ร่วมกันซึ่งทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ด้วยกันทั้งหมด สร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดสนิทสนมช่วยเหลือเกื้อกูลกันที่ก่อประโยชน์ให้กับทุกฝ่าย ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลสนับสนุนซึ่งกันและกันตลอดจนมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกัน กำหนดเป็นเป้าหมายเดียวกันมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันและกัน ตกลงใจตัดสินใจร่วมกัน วางแผนงานตกลงร่วมกันรับผิดชอบต่อการกระทำด้วยกัน เปรียบเหมือนให้ทุกภาคส่วนรวมเป็นชุมชนที่เข้มแข็งเพื่อดำเนินกิจกรรมร่วมกัน มีความสามัคคีมุ่งไปสู่จุดมุ่งหมายอย่างเดียวกัน มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์การปฏิบัติงานร่วมกัน ทำงานแบบเป็นหุ้นส่วน ตามลักษณะ โมเดล 4 P ประกอบด้วย ภาครัฐ (Public) ภาคเอกชน (Private) ภาคประชาชน (People) และการมีหุ้นส่วนร่วม (Partnership ตามรูปแบบความร่วมมือ 4 ขั้นตอนขององค์การอนามัยโลก(WHO) ซึ่งที่เกาะล้านเองก็มีลักษณะการมีส่วนร่วมของภาคีต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสภาวะแวดล้อม ดังเช่น

ข้อ 3 เพื่อศึกษาหาแนวทางวางระบบการจัดการเชิงความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน พัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศนียั่งยืนได้อย่างไร

แนวทางวางระบบการจัดการเชิงความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมกันในทุกขั้นตอน กระบวนการดำเนินการบริหารจัดการรูปแบบการท่องเที่ยวต่างๆ ที่จะไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากร เพื่อทำนุบำรุงรักษาทรัพยากรต่างๆ ไว้ให้ลูกหลานในอนาคต ซึ่งการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจะต้องให้ความสำคัญกับ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมการท่องเที่ยวจะต้องเป็นการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม และเน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระบบนิเวศน์ให้สมบูรณ์ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในมิติต่างๆ และเป็นรากฐานของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอนาคต การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ก็คือการท่องเที่ยวที่มีรูปแบบเชิงนิเวศน์ที่เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมุ่งเน้นให้เกิดการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพสังคม อนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี สิ่งที่ดีงาม เป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเป็นการท่องเที่ยวที่สนองต่อความต้องการหรือความพึงพอใจโดยมีการจัดการทรัพยากรให้มีความเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นและระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นนั้นไว้ให้คงสภาพอยู่ยืนยาวให้คนรุ่นต่อไปในอนาคตได้มีโอกาสได้ใช้เหมือนเช่นคนรุ่นปัจจุบันนั่นเองซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาระบบจัดการเชิงความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนในเกาะล้านดังเช่นจากการสัมภาษณ์ภาคเอกชน นายกสมาคมแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดชลบุรีได้ให้ข้อมูลไว้

ข้อ 4 เพื่อศึกษาหาแนวทางจะสร้างเสริมการจัดการเชิงความร่วมมืออย่างไรทำให้เกิดความร่วมมือการมีส่วนร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนียั่งยืนได้และ ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชน ให้ทุกภาคส่วนเชื่อมโยงเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนียั่งยืนได้อย่างไร

พบว่าแนวทางจะสร้างเสริมการจัดการเชิงความร่วมมืออย่างไรทำให้เกิดความร่วมมือการมีส่วนร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนียั่งยืนได้และ ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชน ให้ทุกภาคส่วนเชื่อมโยงเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนียั่งยืนได้คือการที่ให้ทุกภาคส่วนมีเป้าหมายอย่างเดียวกันให้ความสำคัญตระหนักภูมิทัศน์ในการรักษาห่วงแหวนทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่มีค่าที่สุดให้คง

อยู่ยั่งยืนนานเท่านั้น โดยการจัดฝึกอบรม ประชุมร่วมกันทุกภาคส่วนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารเพิ่มองค์ความรู้ด้านการจัดการเชิงความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ในเกาะล้านให้ยั่งยืน และทุกๆภาคส่วนร่วมมือกันในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ให้มากขึ้นซึ่งเป็นไปตามแนวทางเดียวกันกับเกาะล้านดังเช่นดังคำสัมภาษณ์จากภาคเอกชน นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวเมืองพัทยาที่ได้ให้ข้อมูลไว้และจากการสัมภาษณ์ภาคเอกชน นายกสมาคมแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดชลบุรี ภายหลังจากการที่ได้นำข้อมูลทฤษฎีและปฐมภูมิมาเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูล (Content Analysis) และการสังเคราะห์ข้อมูล (Synthesis) โดยการอธิบายตามหัวข้อกรอบวัตถุประสงค์การวิจัยแล้วสรุปได้ว่า เนื้อหาข้อมูลงานวิจัยเรื่องการจัดการเชิงความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน ในชุมชนเกาะล้าน เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว เชิงนิเวศน์อย่างยั่งยืนสอดคล้องเป็นไปตามกรอบแนวคิดและทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 คำถามในการศึกษา

และนำมาเสนอตามหัวข้อได้เรียบเรียงข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ สรุปในบทต่อไป ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1.การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่เกาะล้านพัทยา จังหวัดชลบุรี มีอะไรบ้าง

1.1 โครงการอนุรักษ์ต้นเทียนทะเลซึ่งเป็นต้นไม้ประจำท้องถิ่นของเกาะล้านโดยเมืองพัทยาสำนักงานสาขาเกาะล้านจัดกิจกรรมอนุรักษ์รักษาต้นเทียนทะเล และรณรงค์ปลูกจิตสำนึกให้คนในชุมชนรักและหวงแหนทรัพยากรต้นไม้ รวมทั้งกิจกรรมปลูกป่าทดแทน เพื่อให้คนรุ่นต่อไปได้มีโอกาสได้ใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สมบูรณ์ต่อไปในอนาคตที่ยาวนาน

1.2 โครงการดำน้ำเพื่อการอนุรักษ์ โดยภาคเอกชนร่วมกับภาครัฐและภาคประชาชนจับมือร่วมกันดำเนินกิจกรรมดำน้ำเก็บขยะ ปลูกปะการัง และกิจกรรมเก็บขยะตามแนวชายหาดของเกาะล้านเพื่ออนุรักษ์รักษาทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลให้มีความอุดมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เป็นต้น

2.การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่เกาะล้านพัทยา จังหวัดชลบุรีควรมีด้านใดบ้าง

จากการสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่าควรจะมีการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่เกาะล้านครบทั้ง 3 ด้านได้แก่ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ขยะ น้ำเสีย เป็นต้น ด้านสังคมได้แก่ ความปลอดภัยในชีวิต ความสงบเรียบร้อยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ กระจายรายได้ให้ชุมชน เป็นต้น

3.ควรมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่เกาะล้านพัทยา จังหวัดชลบุรี อย่างไรบ้าง

ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนจับมือร่วมกันโครงการรณรงค์ปลูกจิตสำนึกให้คนในชุมชนเกาะล้านและนักท่องเที่ยวมีความสำนึกในการรักษาทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวสิ่งแวดล้อมให้มีความอุดมสมบูรณ์ให้มีกินมีใช้ส่งต่อไปยังคนรุ่นต่อไปโดยมีภาครัฐช่วยส่งเสริมสนับสนุนด้านงบประมาณจัดทำโครงการ ภาคเอกชนและประชาชนก็เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นร่วมกิจกรรมต่างๆขึ้นตอน

4.ควรมีการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่เกาะล้านพัทยา จังหวัดชลบุรี

ที่มีอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม

โครงการกิจกรรมท่องเที่ยวดำน้ำเก็บขยะควรจะมีเพิ่มขยายเครือข่ายกลุ่มดำน้ำเพื่อการอนุรักษ์ให้เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมให้มากยิ่งขึ้น มีการอบรมเรื่อง special list เรื่องการดำน้ำ และ จัดโปรโมชั่นส่วนลดในเรื่องค่าที่พักโรงแรมของกลุ่มเรื่อง special list ในการดำน้ำเชิงอนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยว และการจัดการแข่งขันดำน้ำเพื่อตักดูกลุ่ม special list ในการดำน้ำเชิงอนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยวและโครงการเก็บขยะชายหาดเกาะล้านควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังเกาะล้านให้รู้สึกรักและหวงแหนทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวให้ตระหนักรู้ว่าการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมถือเป็นเสมือนทรัพยากรที่มีค่าต่อการท่องเที่ยว

5.การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่เกาะล้านพัทยา จังหวัดชลบุรี มีประโยชน์อย่างไรบ้าง

การเข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนช่วยสร้างปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ความรู้และเกิดความรักและความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ในความเป็นท้องถิ่นตนเอง รักและหวงแหนทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อชุมชนตนเองและเกิดเป็นชุมชนที่เข้มแข็งอย่างยั่งยืนได้

บทสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่องการจัดการเชิงความร่วมมือ ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนในชุมชนเกาะล้านเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในพื้นที่เกาะล้านพัทยาสหภาพจังหวัดชลบุรี ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

ข้อ1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาผลกระทบต่อระบบนิเวศในเกาะล้านเป็นอย่างไร

ข้อ2 เพื่อศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของภาคีต่างๆอันเกี่ยวข้องกับสภาวะแวดล้อมบนเกาะล้านเป็นอย่างไร

ข้อ 3 เพื่อศึกษาหาแนวทางวางระบบการจัดการเชิงความร่วมมือภาครัฐ ภาครัฐและเอกชน พัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนได้อย่างไร

ข้อ 4 เพื่อศึกษาหาแนวทางจะสร้างเสริมการจัดการเชิงความร่วมมืออย่างไรทำให้เกิดความร่วมมือการมีส่วนร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนได้และ ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงาน

ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน ให้ทุกภาคส่วนเชื่อมโยงเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนียังยืนได้อย่างไรโดยการศึกษาจากเอกสารใช้งานวิจัยที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวการพัฒนาเชิงนิเวศน์ และสร้างแบบสัมภาษณ์ให้แก่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คน นำมาวิเคราะห์สรุปผลแจกแจงตามประเด็นต่างๆ สรุปผลการศึกษา ในการศึกษาเรื่องการจัดการเชิงความร่วมมือ ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนในชุมชนเกาะล้านเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนียังยืน โดยมีรายละเอียดสรุปผลการศึกษาไว้ดังนี้

ข้อ1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาผลกระทบต่อระบบนิเวศในเกาะล้านเป็นอย่างไร

จากการศึกษาสภาพปัญหา ผลกระทบที่มีต่อระบบนิเวศ ในเกาะล้าน พบว่าปัญหาสำคัญที่ประชาชนและนักท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะล้านประสบ ประกอบไปด้วยปัญหาด้านขยะ ปัญหาขยะทะเลและขยะตกค้าง ปัญหาความล่าช้าในการดำเนินโครงการกำจัดขยะ และปัญหานโยบายการจัดการขยะขาดความต่อเนื่องจากการแสดงความคิดเห็นคำตอบแบบในแบบสัมภาษณ์ใน

ข้อ1. การจัดการเชิงความร่วมมือของทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ของชาวเกาะล้านพัทยา จังหวัดชลบุรีมีอะไรบ้าง และควรมีด้านใดบ้าง

ข้อ 1.1 การจัดการเชิงความร่วมมือของทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ในพื้นที่เกาะล้านจังหวัดชลบุรีมีอะไรบ้าง จากหัวข้อดังกล่าวกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นพอสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ในพื้นที่เกาะล้านจังหวัดชลบุรีมีโครงการเก็บขยะชายหาด และการดำน้ำเพื่อการอนุรักษ์ และโครงการปลูกป่าทดแทนต้นเทียนทะเล ต้นจันทน์

ข้อ 1.2 การจัดการเชิงความร่วมมือเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ในพื้นที่เกาะล้านจังหวัดชลบุรีควรมีด้านใดบ้าง จากหัวข้อดังกล่าวกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นพอสรุปได้ว่า ควรมีการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่เกาะล้านครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ด้านสิ่งแวดล้อมเช่นขยะทะเล ขยะชายหาด ขยะตกค้าง การปล่อยทิ้งน้ำเสียเป็นต้น ด้านสังคมได้แก่ความปลอดภัยในชีวิตและความสงบเรียบร้อย ด้านเศรษฐกิจได้แก่การกระจายรายได้ให้ชุมชนเป็นต้น

ข้อ2 เพื่อศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของภาคีต่างๆอันเกี่ยวข้องกับสภาวะแวดล้อมบนเกาะล้านเป็นอย่างไร

ตามที่ได้ศึกษาการสร้างความร่วมมือ แบบ Collaboration มีลักษณะความร่วมมือตั้งแต่ 1 องค์การขึ้นไป เข้ามามีส่วนร่วมโดยสมัครใจใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อรักษาผลประโยชน์ร่วมกันซึ่งทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ด้วยกันทั้งหมด สร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดสนิทสนมช่วยเหลือเกื้อกูลกันที่ก่อประโยชน์ให้กับทุกฝ่าย ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลสนับสนุนซึ่งกันและกันตลอดจนมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกัน กำหนดเป็นเป้าหมายเดียวกันมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันและกัน ตกลงใจตัดสินใจร่วมกันวางแผนงานตกลงร่วมกันรับผิดชอบต่อการกระทำด้วยกัน เปรียบเหมือนให้ทุกภาคส่วนรวมเป็นชุมชนที่เข้มแข็งเพื่อดำเนินกิจกรรมร่วมกัน มีความสามัคคีมุ่งไปสู่จุดมุ่งหมายอย่างเดียวกัน มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์การปฏิบัติงานร่วมกันทำงานแบบเป็นหุ้นส่วน ตามลักษณะ โมเดล 4 P ประกอบด้วย ภาครัฐ (Public) ภาคเอกชน (Private) ภาคประชาชน

(People) และการมีหุ้นส่วนร่วม (Partnership ตามรูปแบบความร่วมมือ 4 ขั้นตอนขององค์การอนามัยโลก(WHO) ซึ่งที่เกาะล้านเองก็มีลักษณะการมีส่วนร่วมของภาคีต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสภาวะแวดล้อมจากการแสดงความคิดเห็นคำตอบแบบในแบบสัมภาษณ์ใน

ข้อ 2 ควรมีการจัดการเชิงความร่วมมือเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่เกาะล้านพญาจังหวัดชลบุรีอย่างไร จากการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นว่า ภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชน ต้องจับมือร่วมกันโครงการรณรงค์ปลูกจิตสำนึก ให้คนในชุมชนเกาะล้านและนักท่องเที่ยว มีความสำนึกในการรักษาทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อมให้มีความอุดมสมบูรณ์ ให้มีกินมีใช้ส่งต่อไปยังคนรุ่นต่อไป โดยมีภาครัฐ ช่วยส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรกำลังคนเจ้าหน้าที่ เครื่องไม้เครื่องมืออุปกรณ์และ ด้านงบประมาณจัดทำโครงการ ภาคเอกชนและประชาชน ต้องให้ความสำคัญเข้ามามีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็นร่วมกิจกรรมทุกๆขั้นตอน

ข้อ 3 เพื่อศึกษาหาแนวทางวางระบบการจัดการเชิงความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน พัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้อย่างยั่งยืนได้อย่างไร

แนวทางวางระบบการจัดการเชิงความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมกันในทุกขั้นตอน กระบวนการดำเนินการบริหารจัดการรูปแบบการท่องเที่ยวต่างๆ ที่จะไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากร เพื่อทำนุบำรุงรักษาทรัพยากรต่างๆ ไว้ให้ลูกหลานในอนาคต ซึ่งการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจะต้องให้ความสำคัญกับ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมการท่องเที่ยวจะต้องเป็นการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม และเน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระบบนิเวศให้สมบูรณ์ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในมิติต่างๆ และเป็นรากฐานของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอนาคต การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ก็คือการท่องเที่ยวที่มีรูปแบบเชิงนิเวศที่เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมุ่งเน้นให้เกิดการดูแลสุขภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพสังคม อนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี สิ่งที่ดีงามเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเป็นการท่องเที่ยวที่สนองต่อความต้องการหรือความพึงพอใจโดยมีการจัดการทรัพยากรให้มีความเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นและระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นนั้นไว้ให้คงสภาพอยู่ยืนยาวให้คนรุ่นต่อไปในอนาคตได้มีโอกาสได้ใช้เหมือนเช่นคนรุ่นปัจจุบันนั่นเองซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาระบบจัดการเชิงความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนในเกาะล้านจากการแสดงความคิดเห็นคำตอบแบบในแบบสัมภาษณ์ใน ข้อ 3 ควรมีการจัดการเชิงความร่วมมือเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่เกาะล้านพญาจังหวัดชลบุรี โครงการที่มีอยู่แล้วอย่างไรบ้าง กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ โครงการกิจกรรมท่องเที่ยวดำน้ำเก็บขยะ ควรจะเพิ่มขยายเครือข่ายกลุ่มดำน้ำเพื่อการอนุรักษ์ ให้เข้ามามีกิจกรรมเพิ่มจำนวนมากๆยิ่งขึ้นไป ควรมีการอบรมเรื่อง special list เรื่องการดำน้ำ และ จัดโปรแกรมส่วนลดในเรื่องค่าที่พักโรงแรมของกลุ่มเรื่อง special list ในการดำน้ำเชิงอนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยว และการจัดการแข่งขันดำน้ำเพื่อดึงดูดกลุ่ม special list ในการดำน้ำเชิงอนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยวและโครงการเก็บ

ขยะชายหาดเกาะล้าน ควรมีการเพิ่มการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังเกาะล้าน ให้รู้สึกรักและหวงแหนทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว โดยให้ตระหนักรู้ว่า การอนุรักษ์สภาพแวดล้อมถือเป็นเสมือนทรัพยากรที่มีค่าต่อการท่องเที่ยว

ข้อ 4 เพื่อศึกษาหาแนวทางจะสร้างเสริมการจัดการเชิงความร่วมมืออย่างไรทำให้เกิดความร่วมมือการมีส่วนร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้อย่างยั่งยืนได้และ ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชน ให้ทุกภาคส่วนเชื่อมโยงเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้อย่างยั่งยืนได้อย่างไร

แนวทางจะสร้างเสริมการจัดการเชิงความร่วมมืออย่างไรทำให้เกิดความร่วมมือการมีส่วนร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้อย่างยั่งยืนได้และ ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชน ให้ทุกภาคส่วนเชื่อมโยงเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้อย่างยั่งยืนได้คือการที่ให้ทุกภาคส่วนมีเป้าหมายอย่างเดียวกันให้ความสำคัญตระหนักรู้มีจิตสำนึกในการรักษาหวงแหนทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่มีค่าที่สุดให้คงอยู่ยั่งยืนนานเท่า นาน โดยการจัดฝึกอบรม ประชุมร่วมกันทุกภาคส่วนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารเพิ่มองค์ความรู้ด้านการจัดการเชิงความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเกาะล้านให้ยั่งยืน และทุกๆภาคส่วนร่วมมือกันในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มากขึ้นซึ่งเป็นไปตามแนวทางเดียวกันกับเกาะล้านจากการแสดงความคิดเห็น คำตอบแบบในแบบสัมภาษณ์

ข้อ 4 การเข้าร่วมกิจกรรมความร่วมมือของทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในพื้นที่เกาะล้านพัทยาจังหวัดชลบุรี มีประโยชน์อย่างไร กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า การเข้าร่วมกิจกรรม มีประโยชน์ได้ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผน ร่วมแก้ปัญหา มีส่วนช่วยสร้างปลูกจิตสำนึก ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับความรู้และเกิดความรักและความภาคภูมิใจ ในอัตลักษณ์ในความเป็นท้องถิ่นตนเอง รักและหวงแหนทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อชุมชนตนเองความร่วมมือร่วมใจสามัคคีนี้ ก่อให้เกิดเป็นชุมชนที่เข้มแข็งได้

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่องการจัดการเชิงความร่วมมือเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่เกาะล้านพัทยาจังหวัดชลบุรี มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อ 1 ควรส่งเสริมทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เชิงการจัดการความร่วมมือ ในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม ต้นไม้ประจำท้องถิ่นเช่น ต้นเทียนทะเลและ ต้นจันทน์ ปลูกทำลายจนเหลือปริมาณน้อยลงทุกวันได้

ข้อ 2 ควรสร้างเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนร่วมกันจัดการปัญหาบริเวณชายหาดที่มีขยะตกค้าง และแหล่งค้ำน้ำรอบเกาะปะการังถูกทำลายจากนักท่องเที่ยวเข้ามาค้ำน้ำได้

ข้อ 3 ควรมีแนวทางทำให้ทุกภาคส่วนร่วมจัดการความร่วมมือแก้ปัญหาการทิ้งน้ำเสียจากผู้ประกอบการท่องเที่ยวที่พักโรงแรมได้

ข้อ 4 ควรกำหนดแนวทางทำให้ทุกภาคส่วนจัดการเชิงความร่วมมือกันแก้ปัญหาเรื่องดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของชุมชน และ ทำให้ทุกภาคส่วนจัดการเชิงความร่วมมือแก้ปัญหาการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่เชื่อมโยง ระหว่างหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ข้อ 5.ภาครัฐต้องให้ความสำคัญในการออกกฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ อย่างยั่งยืน

ข้อ 6.ควรให้ความสำคัญกับการปลูกจิตสำนึกประชาสัมพันธธรรมาภิบาลให้มีความรู้ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสาร ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างเพียงพอ และกระจายอย่างทั่วถึง

ข้อ 7.ภาคเอกชนควรให้ความร่วมมือกับภาครัฐ ในการมีส่วนร่วมรักษาสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการท่องเที่ยวสีเขียว เช่น ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ จัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เช่น ให้ส่วนลดค่าที่พักให้กับ กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กลุ่มค้ำน้ำเก็บขยะ เป็นต้น

ข้อ 8.ประชาชนและนักท่องเที่ยวควรตระหนักผู้มีจิตสำนึกต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ท่องเที่ยวสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายระบบนิเวศน์และวัฒนธรรม วิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่นนั้น

ข้อ 9.ประชาชนและนักท่องเที่ยวต้องให้ความสำคัญให้มากในเรื่องความร่วมมือกับภาครัฐและภาคเอกชนผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในโครงการหรือกิจกรรม ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2555) การท่องเที่ยว มิติแห่งศาสตร์บูรณา วารสารวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2542 ก.) การวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. เชียงใหม่

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พระมหาจักรกฤษ ทินนปัญญา (โกตริมย์) เตชา กัปโก และพระสุธีรัตนบัณฑิต (2562) ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักCSRของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วารสาร ศิลปะศาสตร์ราชมงคลสุวรรณภูมิ (2562)

เพทาย เพ็ชรเจริญ และ ญัฐพงศ์ พันธุ์น้อย (2564) : แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในพื้นที่อนุรักษ์ชุมชนประวัติศาสตร์: กรณีศึกษาชุมชนอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ศรัญญา วรากุลวิทย์. (2546) งานมัคคุเทศก์ 1.พิมพ์ครั้งที่ 3 พระนครศรีอยุธยา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.

ศันสนีย์ ตันตวิวิท (2539) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนเกาะล้านต่อท้องถิ่นใน เขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ศิริลักษณ์ คัมภีรานนท์ และ อัญชญา ณ ระนอง(2562) ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในจังหวัดชายแดนใต้ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ วารสาร วิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์(2563)

วัลลภ วรรณโอสถ (2564) รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน OTOP นวัตกรรมเพื่อการพัฒนา ชุมชนอย่างยั่งยืน

สินธุ์ สโรบล.(2546) การท่องเที่ยวโดยชุมชนแนวคิดประสบการณ์จากภาคเหนือ กรุงเทพฯ โครงการประสานงานวิจัยและพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย(สกว.) สำนักงานภาค

สิรินทิพย์ ศรีสว่างวงศ์ และ ปิยะนุช เงินคล้าย (2564) ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อนนโยบาย
สาธารณะในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สุกัญญา วงศ์เจริญชัยกุล 2561 การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี 2561
มหาวิทยาลัยศิลปากร

สุชาติ อินกล้า (2560) : การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ชุมชนหอยสตาร์ ตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

วัลลภ วรรณโอสถ (2564) รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน OTOP นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

อิทธิพล โกมล (2553) : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : กรณีศึกษา บ้านวังน้ำมอก จังหวัดหนองคาย

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน(Sustainable Tourism) เว็บไซต์ www.community.or.th สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2565

การท่องเที่ยวเกาะล้านพัทยา เว็บไซต์ Pattaya-co สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2565 สถานการณ์การท่องเที่ยว
จังหวัดชลบุรีปี 2565 เว็บไซต์ Prachachat.net- economy/ New/ 100 5589 สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กันยายน
2565

การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ(สทท.) เว็บไซต์ www.adt.or.th สืบค้นเมื่อ วันที่ 26
กันยายน 2565

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา เว็บไซต์ <http://elearning.psu.ac.th> สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2565

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการท่องเที่ยว เว็บไซต์ <http://www.nscr.co.th> สืบค้นเมื่อวันที่ 22
กันยายน 2565

Agranoff,Robert and Michael McGuire.(2003) Collaborative Public Management : New Strategies

for Local Government (P.48-63).Washington,DC: Georgetown

Donna J.Wood, and Gray,Barbara. (1 9 9 1) . Collaborative Alliances:Moving from Practice to
Theory,journal of Applied Behavioral Science 27,no.2:140-142

Robbins,h.,Finley,M(1998).Why change doesn't work.2 th d. London:Orient Business.